

Langøya naturreservat

Kalkstein har gitt Langøya dens særpreg. På øya trives kalkkrevende planter, og mer enn 100 år med uttak av kalkstein har gitt øya et helt spesielt utseende.

Skallene fra millioner av døde sjødyr – fra 80 forskjellige arter – skapte Langøya for 300 til 400 millioner år siden. For 5500 år siden dukket øya opp av havet. I dag gir Langøya oss viktig kunnskap om Oslofeltets fossilførende bergarter. Øya har rester av kalkfuruskog, og flere sjeldne planter. Her finner vi både orkideen flueblomst og misteltein, begge fredede arter. Det er funnet flere enn 300 plantearter og 600 sommerfuglarter på Langøya.

Den tre kilometer lange øya består av kalkstein. Siden langt tilbake på 1600-tallet er det tatt ut stein på Langøya. Fra 1899 til 1985 ble det tatt ut kalkstein i stor skala, til bruk i sementproduksjon. Kalksteinsuttaket har etterlatt to gigantiske kratre, helt ned til 40 meter under havnivå. Ti millioner kubikkmeter stein er tatt ut. Det tilsvarer én million vanlige lastebillass!

Etter at uttaket av kalkstein ble avsluttet, har kratrene blitt brukt som deponi for miljøfarlig avfall som er ufarliggjort. Når deponivirkosomheten avsluttes, antagelig rundt 2025, skal store mengder stein dekke over deponiene. Det nordlige krateret skal fylles opp til tørt land, det sørlige skal bli en lagune. De restaurerte områdene skal for en stor del bli friluftsområder.

De eldste, flate bruddene nord på øya ble drevet med håndmakt og trillebår. Disse er i ferd med å få tilbake sin naturlige vegetasjon. Her vokser det igjen kalkfuruskog.

På det meste var mer enn hundre personer bosatt på Langøya, og øya hadde egen skole helt til 1956. Kalkbruddet hadde i lengre tid egen jernbane som transporterte kalkstein fra brudd til knuseverk.

FAKTA

Naturreservatet ble opprettet i 1988. Det er 212 dekar stort.

Foto copyright Egil Michaelsen

Flueblomst er en bedragersk orkidé. Den etterligner hunnen til en snylteveps så troverdig at hannen prøver å pare seg med den. Pollen kleber seg fast til vepsen og overføres slik til neste blomst. ▲

Et av de gamle kalksteinsuttakene, som nå delvis er fylt igjen. ▼

◀ Den lagdelte kalksteinen er godt synlig på Langøya.